

החינוך הציבורי בישראל

מסמך מסכם לשולחן עגול שנערך ב-12.01.2025

פרופ"ח עינת הד-מצויינים, ענת שאולי, תמר דיין

הקדמה

בתאריך 12.01.2025 נערך במוסד שמואל נאמן מפגש "שולחן עגול" שנועד לאתחל את תחום החינוך הציבורי במוסד. המפגש ארך כשלוש שעות והשתתפו בו חוקרים ואנשי החינוך ממגוון מוסדות, תחומי מומחיות ומגזרים של החברה הישראלית. להלן שמות המשתתפים:

ד"ר תקווה עובדיה, הרב מנחם בומבך, ד"ר אלי איזנברג, ד"ר עביר ותד, פרופ' אדם ליפשטיין, ד"ר וורוד ג'יוסי, ד"ר ראובן גל, ד"ר יניב ביטון, פרופ' אורית חזן, ד"ר טל רז, פרופ' יריב פניגר, מר מוהנא פארס.

המסמך הנוכחי נועד לסכם את התובנות שעלו במהלך הדיונים בשולחן העגול. מטרתו היא להנכיח את התובנות שעלו במפגש לקהל הרחב (באמצעות פרסום המסמך באתר המוסד) כמו גם להוות בסיס לעבודה העתידית של תחום החינוך ותשתית להמשך השיח עם צוות המומחים שהיה שותף לשולחן.

הרקע למפגש השולחן העגול

מוסד שמואל נאמן עוסק במחקרים תומכי מדיניות ציבורית. במסגרת זו, הוקם תחום חדש הנקרא "תחום החינוך". תחום זה שם לו כיעד לקדם את מערכת החינוך הציבורית באמצעות מחקרים אשר ישפכו אור על נקודות שהן מהותיות לצורך קבלת החלטות ועמידה באתגרים העומדים בפני המערכת.

מפגש שולחן עגול זה, לרגל תחילת פעילות התחום, התמקד בשני נושאים עיקריים, המהווים ניצנים של מחקרים שהתחום מבצע: (א) מציאת מכנה משותף לכלל המגזרים במערכת החינוך, (ב) תמיכה בקבלת החלטות מבוססות נתונים במערכת החינוך. בנוסף, השיח סביב השולחן העגול הציף נושאים מרכזיים נוספים המצריכים מחקר מדיניות בתחום החינוך.

מטרת המפגש הייתה בראש ובראשונה למפות את מקומו הפוטנציאלי של תחום החינוך במוסד באקו-סיסטם של מחקר תומך מדיניות בארץ, להבין היכן יש מקום וצורך בפעולה מחקרית, מהם שיתופי הפעולה האפשריים עם גורמי מחקר באקדמיה ועם קובעי מדיניות בשדה, כיצד נמנע מחפיפה ויתירות, וכיצד ניתן לבנות על מחקרים ומאמצים שכבר נעשו בתחום. להלן הרקע שהוצג בשולחן העגול לתחום החינוך הציבורי ולאחריו פירוט של שני התחומים שהוצגו בשולחנות המשנה במפגש.

חינוך ציבורי - הגדרה

חינוך ציבורי מוגדר ככזה הנתמך וממומן באופן מלא או חלקי על ידי המדינה, עם דגש על יצירת גישה שוויונית לחינוך איכותי. לפי ה-OECD המימון הציבורי מכון לא רק להבטחת משאבים בסיסיים, אלא

גם לצמצום פערים כלכליים ואזוריים, כך שכל תלמיד יוכל לקבל חינוך הולם, ללא תלות במעמדו הסוציו-אקונומי או מקום מגוריו.¹ כדי להשיג זאת, חינוך ציבורי צריך לקיים את העקרונות הבאים: נגישות לכל התלמידים, מימון שמאפשר לבתי הספר ולמורים לפעול ללא תשלום ישיר מההורים, ויישום תוכניות לימודים שנקבעות על ידי רשות החינוך המקומית או הלאומית. ליישום חינוך ציבורי אתגרים רבים, כולל בעיות תקציביות, דרישות שונות של קהילות מגוונות ואתגרים הנובעים מהצורך לחנך וללמד ידע ומיומנויות בעולם המשתנה במהירות.

החינוך הציבורי ומבנה מערכת החינוך בישראל

החינוך הציבורי בישראל מבוסס על מספר חוקים מרכזיים, בהם חוק לימוד חובה (1949)² המחייב חינוך חנים לילדים בגילאי 3-17, וחוק חינוך ממלכתי (1953)³ המסדיר את החלוקה בתוך המוסדות הרשמיים במערכת לחינוך ממלכתי, לממלכתי-דתי וחינוך משלב. בנוסף למוסדות חינוך רשמיים, קיימים גם מוסדות מוכרים שאינם רשמיים, מוסדות פטור, ומוסדות תרבותיים ייחודיים. המוסדות נבדלים במעמדם המשפטי, המשפיע על התקצוב, הפיקוח, החובות החלות עליהם וחופש הפעולה בניהול ותוכן הלימודים. בשנים האחרונות, חלו תמורות במערכת החינוך בישראל, ובעיקרן צמיחה של זרמי חינוך שאינם בפיקוח משמעותי של המדינה (בדגש על הזרם החרדי), הפרטה של חלקים מתוך המערכת, ואתגרים הולכים וגוברים סביב שימור וגיוס כוח אדם איכותי להוראה.

המכנה המשותף

הרציונל אתו הגענו לשולחן העגול:

מערכת החינוך הישראלית מאופיינת בגיוון ובפיצול. פיצול זה משקף את המגוון העצום של חברות וקהילות השייכות לחברה הישראלית, אך במתכונתו הקיצונית, מאיים על הלכידות החברתית עד כדי איום על הבטחון הלאומי של המדינה. להתמודדות עם הגיוון והפיצול במערכת החינוך נדרשת בחינה מעמיקה של המצב הקיים, כמו גם האפשרויות הקיימות ליצירת מכנה משותף.

מחקר "המכנה המשותף" הנו המחקר הראשון שהחל בתחום החינוך ומטרתו לגבש נייר מדיניות שיכיל המלצות למערכת החינוך ולציבור הישראלי בנוגע ליצירת מכנה משותף או "ליבה" של תכנים לכלל תלמידי ישראל. מטרת הדיון בשולחן העגול בתחום זה היא לקבל ייעוץ ותובנות בנוגע לשאלות הבאות:

א. מהם בסיסי הידע שיש לבחון בכאנו למפות את **המצב המצוי** ביחס ל"מכנה המשותף" הנוגע לידע ולמיומנויות איתם יוצאים בוגרי מערכת החינוך הישראלית, על כלל זרמיה?

¹ OECD (2017), The Funding of School Education: Connecting Resources and Learning, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264276147-en>

² חוק לימוד חובה, התש"ט-1949 אוחר מתוך
https://he.wikisource.org/wiki/%d7%97%d7%95%d7%a7_%d7%9c%d7%99%d7%9e%d7%95%d7%93_%d7%97%d7%95%d7%91%d7%94

³ חוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953 אוחר מתוך
https://he.wikisource.org/wiki/%d7%97%d7%95%d7%a7_%d7%97%d7%99%d7%a0%d7%95%d7%9a_%d7%9e%d7%9e%d7%9c%d7%9b%d7%aa%d7%99

ב. באילו אופנים רצוי למפות את **המצב הרצוי** מבחינת הזרמים השונים? הצגנו בקצרה שני "מסמכי חזון"^{5,4} שאספנו עד כה ביחס לתכני ליבה ושאלנו: האם מסמכים אלו אכן יכולים לייצג את המצב הרצוי בעיני כלל הזרמים, חברות ומגזרים? ואם לא, אילו מסמכים יוכלו לשקף את המצב הרצוי באופן נאמן? ומיהם הגורמים עימם כדאי לחתור לשיתוף פעולה כדי להגיע להבנה טובה יותר של נושאים אלו?

תובנות לגבי המצב הקיים

1. הגדרת המכנה המשותף איננה ברורה עדיין

עלה הצורך בחשיבה על מהו בכלל "מכנה משותף" וכיצד הוא קשור בשוויון הזדמנויות, שוויון במשאבים וכו'. לא לכל המשתתפים היה ברור כיצד ניתן אפילו לאפיין "מכנה משותף" שכזה. כמו כן, עלו שאלות לגבי התחומים אליהם נוגע ה"מכנה המשותף" הזה (למשל, תכני לימודים או מעורבות בחברה הישראלית). בנוסף, לאור הבדלי שוויון מהותיים בחברה הישראלית, עלתה השאלה האם "מכנה משותף" שכזה הוא רלוונטי באופן שווה לכל החברות והמגזרים.

2. הצורך במיפוי תכניות לימודים קיימות

מהדיונים בשולחן המשנה עלה כי אין מיפוי ברור של הנלמד בבתי הספר המשתייכים לזרמי החינוך השונים. כמו כן יש הבדלים בין בתי ספר המשתייכים לאותו זרם חינוך, למשל הבדלים בין בנים ובנות בבתי ספר חרדיים ובין בתי ספר דרוזים לאחרים במגזר הערבי.

דילמות המצריכות התייחסות ומחשבה

מהי המטרה למכנה המשותף?

▪ דילמה:

מהי המטרה בהגדרת מכנה משותף לכל הזרמים במערכת החינוך? האם לענות על צרכי היחיד במאה ה-21, למשל פרנסה ומימוש עצמי, או שותפות ולכידות בחברה הישראלית?

▪ שיקולים:

- הגישה לקדם את היחיד:
  - לצורך הענקת ידע ומיומנויות המאה ה-21 מומלץ להתמקד בלימוד מתמטיקה, אנגלית, שפת אם, מדעים ויכולות תקשורת ועבודת צוות.
  - לגבי נושאים אלו יש הסכמה מסוימת כבר היום, במיוחד לגבי הצורך בפרנסה.

⁴ זוהר, ע' ובשריאן, ע' (2020) התאמת תוכניות הלימודים וחומרי הלימוד למאה ה-21: סיכום עבודתה של ועדת המומחים, תמונת מצב והמלצות. היוזמה – מרכז לידע ולמחקר בחינוך; האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. ירושלים.

⁵ ג'בארין, י' ואגבארייה א' (2014) אוטונומיה לחינוך הערבי בישראל: זכויות ואפשרויות, גילוי דעת, גיליון מספר 5.

- כיום יש דמיון בתוכניות הלימודים בנושאים אלו בין בתי הספר שמקבלים את תוכניות הלימודים הרשמיות של משרד החינוך במלואן.
- הגישה לפעול למען לכידות בחברה:
  - יש להתמודד עם הנושאים הערכיים והחברתיים המעסיקים את החברה הישראלית לצורך יצירת מכנה משותף אמיתי לכל האזרחים.
  - הגישה המקדמת לכידות חברתית מעוררת התנגדות אצל קבוצות המרגישות כי דעת הרוב נכפית עליהם.
  - ישום מטרה זו אינו אפשרי ע"י רפורמה בתחום החינוך בלבד ויש לו היבטים חברתיים ופוליטיים נרחבים.
  - בהקשר זה הוזכר שכיום אין ייצוג אחיד לכל הזרמים בחינוך בקבלת החלטות במשרד החינוך.
- **דילמה:**

איך כדאי לפתח את תוכנית הלימודים לצורך קידום המכנה המשותף? האם כדאי להתמקד בהגדרת תוכן משותף ואחיד לכלל התלמידים (למשל, כולם צריכים ללמוד את לוח הכפל), או לבנות תוכניות העוסקות בהצגת ההבדלים בין קבוצות שונות בחברה ופעילויות המקדמות תקשורת בין קבוצות שונות ויכולת להכיר את האחר?
- **שיקולים:**
  - תוכן אחיד צריך להתמקד בנושאים מוגבלים (המכשירים את היחיד), כמוזכר לעיל.
  - הגישה ליצירת תקשורת בין קבוצות שונות יכולה ל"עקוף" את הצורך בהסכמה על נרטיב אחיד. כמו כן היא יכולה למוסס התנגדויות אצל אלו המרגישים כמיעוט עליו נכפות דעות אחרות.
  - הכרות עם האחר יכולה לקדם "זהות היברידי" שתאפשר לבוגרי המערכת לאמץ זהות שתשלב את היותם ישראלים אזרחי המדינה וגם בעלי זהות השייכת למגזר אילו הם משתייכים. לדעת חלק מן המשתתפים קיום "זהות היברידי" היא הכרחית, כי זהות ישראלית אחידה לא תתקבל ע"י קבוצות מסוימות בחברה.

כיווני מחקר ופעולה עתידיים

1. הגדרת "המכנה המשותף"

המשך המחקר בנושא המכנה המשותף לצורך הבנה מעמיקה של תפיסת הנושא ע"י הקבוצות השונות בחברה הישראלית, למשל יהודים מסורתיים ודתיים לאומיים, וקבוצות שונות בחברה הערבית למשל דרוזים.
2. עיבוי המחקר סביב המצב הקיים
  - a. מיפוי המצב על פי החוק והתקנות הקיימים כיום ע"י סקירת חוקים ותקנות בתוקף.
  - b. מיפוי המצב הקיים בשטח והפערים ביחס להנחיות החוק. למטרה זו הוצעו כמה כיוונים:

i. חקירת הבוגרים היוצאים ממערכת החינוך כיום. הוצע להכיר את ההבדלים והמשותף להם בהיבטים של ידע ומיומנויות שנרכשו, שאיפות וציפיות לעתיד.

ii. לצורך מחקר זה הוצע לבנות קבוצות מיקוד ולהתבסס על הדיונים בהן.

iii. הסתמכות על מחקרים קיימים (למשל, מחקרים בחברה החרדית) לצורך יצירת תמונת מצב.

3. המשך עיבוי הסקירה של מסמכי החזון

סקירה וניתוח של מסמכים שנכתבו מתוך קבוצות שונות בחברה הישראלית ומתייחסים למכנה המשותף הרצוי במערכת החינוך. הסקירה תכלול את ההגדרות השונות למושג וההצעות לפעול לקידום יישומו. מטרת הסקירה תהיה ניסוח המלצות עדכניות.

החלטות מבוססות נתונים במערכת החינוך הרציונל אתו הגענו לשולחן העגול

מערכת החינוך הישראלית עומדת בפני אתגרים משמעותיים, כגון פערים חברתיים וניהול לקוי של משאבים, ומחייבת שיפור מתמיד בשיטות הלמידה וההוראה. אחת הגישות המרכזיות להתמודדות עם אתגרים אלו היא קבלת החלטות מבוססות נתונים, המשלבת נתונים כמותיים ואיכותיים בתהליכי קבלת החלטות ברמות שונות. הדיון בנושא השימוש בנתונים במערכת החינוך מתמקד בשאלות של שקיפות, אחריותיות, ואיזון בין דרישות להישגים במזדים כמותיים לבין שיפור תהליכים חינוכיים. מודלים עכשוויים בעולם מציעים גישות שונות לשימוש בנתונים, החל מהערכות פנימיות לצרכים של טיוב תהליכי הוראה ולמידה, ועד פרסום נרחב כדי להבטיח אחריותיות (accountability) ושקיפות.

בישראל, קיים צורך מתמיד בתשתית נתונים מקיפה, מחקר אורך והשוואות בינלאומיות. המלצות מרכזיות של ועדות ומסמכים שנכתבו בנושא^{6,7,8} כוללות פיתוח מערכות נתונים שקופות, שיפור ניהול משאבים, תוך קידום שיתוף פעולה בין מגזרים והקשר בין אקדמיה למדיניות ציבורית.

תחום החינוך במוסד שמואל נאמן רואה את עצמו כמתווך בין האקדמיה והשדה בתחום החינוך, ובכך בעל פוטנציאל להנגשת נתונים מבוססי מחקר לקובעי המדיניות מחד, ובהבהרת צרכים של קובעי מדיניות למחקר אקדמי מאידך. בנוסף, אנו שואפים להבין באילו אופנים מחקרים שיתבצעו במוסד

⁶ ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה במשרד החינוך. הצוות לגיבוש מערך מדידה והערכה תלת שנתי במערכת החינוך. (2023). המלצות הצוות המקצועי שקדמו לחוזר המנכ"ל. משרד החינוך.
<https://meyda.education.gov.il/files/Rama/Evaluation-team-report-2326.pdf>.

⁷ זרד, א' וויניגר, א'. (2021). מבחני הערכה סטנדרטיים ארציים במערכת החינוך בישראל ובמבט השוואתי. הכנסת. מרכז המחקר והמידע. https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/09dc056e-c314-e911-80e7-00155d0aeea3/2_09dc056e-c314-e911-80e7-00155d0aeea3_11_18291.pdf

⁸ צוות מקצועי לבחינת הערכה בית-ספרית. (2020). מסמך מסכם: דוח המוגש לשר החינוך. משרד החינוך. ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה במשרד החינוך https://meyda.education.gov.il/files/Rama/school_Haaracha_team_2019.pdf

יוכלו לשפר את הקשר בין נתונים לבין קבלת החלטות במערכת החינוך. להלן תובנות שעלו בדיונים, דילמות וכיווני מחקר ופעולה עתידיים.

תובנות לגבי המצב הקיים

- 1. ביזור מול ריכוזיות**
במערכת החינוך בישראל קיימת נטייה היסטורית לריכוזיות רבה, אך יש דעות התומכות בהעברת סמכויות למנהלים מקומיים ולבתי ספר. עם זאת, גם מודל ביזורי מחייב תמיכה בנתונים והנגשתם לשטח. חשוב להדגיש כי היעדר ניהול ריכוזי של נתונים גורם לכריחת ידע לגורמים חיצוניים, כמו עמותות וארגונים מהמגזר השלישי, שממלאים לעיתים את החלל שנותר.
- 2. ניהול נתונים ותהליכי קבלת החלטות**
בעוד שמשד החינוך אוסף כמויות גדולות של נתונים, קיימת בעיה בנגישותם ובשימוש אפקטיבי בהם לקבלת החלטות מושכלות. הדבר גורם לפער בין היכולת לנתח נתונים לבין שימוש מעשי בהם ברמות השונות של המערכת.
- 3. חוסר פרואקטיביות**
נדרשת גישה פרואקטיבית לקביעת יעדים ולניתוח נתונים מראש, במקום להגיב רק לאחר מעשה. מודלים בעולם מדגישים חשיבות של בניית תהליכים פרואקטיביים שמובילים לשיפור מתמיד ולמדיניות נתמכת בנתונים.
- 4. אתגרי עמותות וארגונים חיצוניים**
המעבר למיקור חוץ בתחומים שונים, כולל החינוך, גרם ליצירת מערכת מורכבת ומפוצלת של איסוף ואגירת נתונים, שבה עמותות רבות פועלות ללא אסטרטגיה מרכזית. היעדר ניהול נתונים ריכוזי ותשתית נתונים הנגישים לכלל הגורמים פוגע באפקטיביות, מקשה על הנגשת מידע לשטח, ומחליש את היכולת לנהל את המערכת בצורה מקיפה מחד וממוקדת מאידך.
- 5. תהליכים פוליטיים ואי-יציבות ניהולית**
מערכת החינוך סובלת מפוליטיזציה הגורמת לחוסר מקצועיות, תחלופה מתמדת של עובדים, ומדיניות המקשה על פיתוח מדיניות ארוכת טווח וקבלת החלטות מבוססת נתונים.
- 6. פערים מקצועיים והכשרות חסרות**
מנהלים ומורים רבים חסרים את הידע או הכלים לעבוד עם נתונים לקבלת החלטות.

דילמות המצריכות התייחסות ומחשבה

- 1. ריכוזיות מול ביזוריות**

▪ דילמה

האם נכון לשמר את המבנה הריכוזי של ניהול הנתונים במערכת החינוך, המאפשר שליטה מרכזית בהם אך מקשה על גמישות בשטח, או לעבור למודל ביזורי שבו הגישה לנתונים וההחלטות בנוגע להם מתקבלות ברמת בתי הספר והרשויות המקומיות?

שיקולים

- יתרונות הריכוזיות: רוב החלטות נקבעות במטה - ניהול נתונים ריכוזי מאפשר שליטה, אחידות, ואפשרות ליישום מדיניות לאומית.
- יתרונות הביזוריות: אגירה ושימוש בנתונים ברמה המקומית מאפשר גמישות, התאמה לצרכים ייחודיים, ויכולת להגיב לצרכים משתנים במהירות.

2. שימוש בנתונים לקבלת החלטות

דילמה

כיצד לבנות מערכות נתונים יעילות, שיאפשרו איסוף, ניתוח ושימוש פרואקטיבי במידע, תוך שמירה על אמינות, נגישות ומודעות לאפשרות של עיוותי החלטות הנובעים ממידע חסר או מטעה.

שיקולים

- הצורך בהנגשה של נתונים למנהלים ומורים בשטח.
- הבטחת איכות ואמינות המידע, במיוחד כאשר מתקבלות החלטות המבוססות עליו.
- מניעת "עיוורון" לתוצאות לוואי של נגישות של נתונים, כגון השפעות שליליות לא צפויות.

3. איזון בין מדיניות לאומית לשטח

דילמה

כיצד להבטיח שהנתונים הנאספים והנאגרים הם אכן אלו הדרושים לצורך קבלת החלטות, הן ברמה המקומית והן ברמת המטה?

שיקולים

- איך לתת כלים למקבלי החלטות בשטח לפעול בצורה מבוססת נתונים?
- כיצד לשמר את האפשרות לכולם לקבל את הנתונים הדרושים להם?
- לא לכל הגורמים במערכת יש יכולות שוות לעשות שימוש בנתונים. כיצד להבטיח שוויון?
- כיצד לשמר את המידור הדרוש כדי לשמור על פרטיות מול נגישות?

4. עמותות ומיקוד חוץ במערכת החינוך

דילמה

מהו התפקיד הנכון של עמותות וארגונים חיצוניים בהקשר לניהול נתונים, האם הם משפרים את המערכת או גורמים לפיצול מידע ונתונים, תחרות והעדר עקביות?

שיקולים

- תרומת עמותות לפתרונות חדשניים.
- פגיעה אפשרית בעקביות, אחריותיות וביכולת המערכת להחזיק בידע ובמשאבים לאורך זמן.

5. גיוס הציבור והעלאת המודעות

▪ דילמה

כיצד להבטיח שהציבור הרחב, כולל הורים ותלמידים, מודע למדיניות חינוכית ולתפקידה בשיפור המערכת?

▪ שיקולים

- בניית תקשורת אפקטיבית בין משרד החינוך לשטח.
- שיתוף הציבור בתהליכי קבלת החלטות ובשיקולים שמאחוריהן
- שקיפות בנתונים מול שמירה על חשיפת מידע (לדוגמה נתוני מיצ"כ ברמה בית ספרית)
- סכנה שהנתונים ישמשו למטרות שאינן מטרות חינוכיות

כיווני מחקר ופעולה עתידיים

1. הנגשת ידע וניהול נתונים

- עלה הצורך במחקר על פערי ידע ושימוש בנתונים: זיהוי פערי ידע ונגישות למידע בקרב מנהלי בתי ספר, רכזי מחוזות ומקבלי החלטות, תוך הבנת תהליכים וחסמים בשימוש במידע.
- עלה רעיון לפתח מדד להערכת נגישות המידע במערכת החינוך
- יש לבחון את הצורך בהקמת גוף מרכזי (או שינויים בגוף קיים) לניהול נתונים במטרה ליצור תשתית לאומית אחידה לאיסוף, ניתוח והנגשת נתונים במערכת החינוך, תוך למידה ממודלים מוצלחים בעולם.

2. תרבות של קבלת החלטות מבוססת נתונים

- שיפור יישום ידע מחקרי: ניתוח מקרים של שימוש מוצלח בנתונים ובידע מחקרי בשטח והפקת תובנות ליישום רחב יותר.
- הכשרת אנשי חינוך ומנהלים: איתור, בחינה והמלצה של תוכניות הכשרה למורים ומנהלים שממוקדות בקבלת החלטות מושכלות על בסיס נתונים וכלי ניתוח אמינים.

3. מדיניות חינוכית מבוססת נתונים

- בחינת השפעת שימוש בנתונים על קבלת החלטות: מחקר שיבחן כיצד השימוש בנתונים משפיע על תהליך קבלת ההחלטות ברמות שונות של המערכת החינוכית.
- ניתוח השפעות ארוכות טווח – מחקרים השוואתיים על ההשפעות של מדיניות חינוכית ותוכניות שונות, כגון 2X5, והשפעתן על תחומי לימוד אחרים.

4. למידה ממודלים אחרים

- הועלה רעיון לבדיקת המודל של "מערכת הבריאות" בקבלת נתונים ממקורות שונים על המטופלים והנגשתם לבעלי עניין שונים ברמות הרשאות שונות.
- הומלץ לבחון את סוגית ההחלטות מבוססות נתונים במדינות אחרות לצורכי השוואה.